

NOVADNIEKS

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

• Nr. 49 (6862)

• Sestdiena, 1998. gada 4. jūlijs

• Cena Ls 0,18

Ak, naivais preilietī!

Pirms gadiem neviens pat nevarēja Piedomāties, ka pilsētā par vienu no lielākajām problēmām var kļūt apkure. Mazuts bija nopērkams bez sarežģījumiem, jo domei bija īpašumi, kurus iekilājot, bankās ņēma kredītu, lētāka bija tā piegāde, kurināmā vienmēr bija, cik uziet. Sēdi tik siltā dzīvoklī un skaties televizoru. Gribi nomazgāties, pagriez krānu — tek karsts ūdens. Un pats galvenais, ka maksāt par to visu vajadzēja krietni mazāk.

Tagad ir savādāk. Tikko tuvojas rudens un ziema, rodas sajūta, ka pilsētai, vēstot nelaimi, uzbrūk stihija — jāsāk kurināt. Gadu no gada apkures sezonas sākuma problēmas ir sāpīgākas un sāpīgākas. Sen zināma tautas patiesība, ka ragavas jātaisa vasarā. Tāpat arī ar kurināšanu — par to jādomā vasarā. Bet gluži kā apmātība — apkures sezona vienmēr nāk kā negaidīta parādība ar neprognozējamiem rezultātiem, kas domi un siltumražotāju uzņēmumu pārsteidz nesagatavotus.

Par siltuma ražošanas jautājumiem Preiļos «Novadnieks» lasītājiem stāstījis arī agrāk. Bet jāatzīst, ka tā bijusi tikai virspusēja informācija, jo līdz lietas būtībai tikt tā arī neesam varējuši. Tagad nu ir pienācis brīdis, kad Preiļu iedzīvotājiem beidzot ir jāuzzina patiesība, lai viņi sāktu domāt un rīkoties. Tās ir viņu tiesības — zināt patiesību, jo, iespējams, jau rīt var būt par vēlu.

16. jūnijā Tautas partijas (TP) Preiļu rajona nodaļas biroja telpās atmosfēra bija saspringta. Tikās divi lielākie siltuma ražotāji pilsētā — pašvaldība un akciju sabiedrība «Preiļu siers». Vienlaikus arī divu partiju pārstāvji — «Preiļu siera» valdes priekšsēdētājs Jāzeps Šnepsts, kurš pārstāv TP, un Preiļu domes priekšsēdētājs Vladimirs Ivanovs, kurš pārstāv Demokrātisko partiju «Saimnieks».

No vienas puses var domāt, ka sevi liek manīt gaidāmo Saeimas pirmsvēlēšanu cīņā. Bet no otras — pilsētā izveidojusies tik kritiska situācija siltumapgādē, ka Jāzeps Šnepsts uzskatīja — klusēt vairs nevar. Šoreiz diskusijā piedalījās arī «Novadnieks», kura pārstāvji jau pašā sākumā pēc V.Ivanova domām bija lieki.

Kā nu nebūs lieki, ja, nākot pie varas pagājušā gada pavasarī, jaunā dome ar savu priekšsēdi solīja, ka viņu darbs būs «caurspīdīgs». Ka jebkurš pilsētas iedzīvotājs jebkurā laikā varēs uzzināt, kā tiek risināti visi saimnieciskie jautājumi. Pagājis gads, un izskatās, ka tik caurspīdīgi nemaz nav. Miglas plīvurs ap apkuri savilcies pamatīgs, tāpēc skaidrs — jo mazāk zina prese, jo mazāk zina cilvēki.

Diskusijas būtība bija tāda, ka akciju sabiedrība «Preiļu siers» pilsētas domei piedāvā iespēju piegādāt lētāku apkuri ne tikai rūpnīcas masīvā, bet arī «Lauktechnikas» dzīvojamajā kvartālā. Dome šādu piedāvājumu negrib pieņemt. Vai tās ir divu vīru ambīcijas? Kuram jāspert tas pirmais solis, lai uzlabotu visu pilsētas iedzīvotāju dzīves līmeni — domei vai uzņēmējam? Uz šo jautājumu atbild likuma «Par pašvaldībām» 15. pants, kurā teikts, ka pašvaldību pastāvīgās funkci-

jas ir arī organizēt iedzīvotāju komunālos pakalpojumus (siltumapgāde, ūdensapgāde, kanalizācija un citi).

Tātad, neviens cits kā tikai pilsētas dome ir atbildīga, lai cilvēkiem būtu silti dzīvokļi, no krāniem tecētu karstais un aukstais ūdens, darbotos kanalizācija un būtu apgaismotas ielas. Bet pilsētniekiem ir jāizvērtē, vai šie pakalpojumi ir kvalitatīvi un atbilstoši maksai.

Visu pilsētu, izņemot siera rūpnīcas masīvu, ar siltumu apgādā pašvaldības uzņēmums «Siltums», kuru vada Aivars Pīzelis (starp citu, arī bijušais «Preiļu siera» darbinieks). Bet par pašvaldības uzņēmuma darbu atbilstoši likumam «Par pašvaldībām» atbild domes izpilddirektors. Pašlaik šajā amatā apstiprināts Vilhelms Veleckis. Pirms viņa šos pienākumus no pagājušās vasaras nogales veica domes priekšsēdētājs Vladimirs Ivanovs. Tātad, par situāciju pilnībā atbildīgs tieši viņš. Vēl jo vairāk tāpēc, ka diskusijas sākumā pieteica sevi kā kompetentu speciālistu siltumapgādes jautājumos un atgādināja, ka, uzsākot darbu domē, vispirmām kārtām ķeries tieši pie siltumenerģijas ražošanas jautājumiem.

Bet tagad par to, kāda ir situācija pašvaldības uzņēmumā «Siltums». Pēc «Siltuma» sagatavotā finansu un ražošanas uzdevumu izpildes pārskata redzams, ka 1995. gadā uzņēmuma zaudējumi bija 304 latī, 1996. gada zaudējumi — 129544 latī, 1997. gada zaudējumi — 46280 latī. Šī gada piecos mēnešos zaudējumi ir jau 38 tūkstoši latu. Bet kopumā 1998. gadā uzņēmumam ieplānoti 111192 latu lieli zaudējumi. Tajā pat laikā uzņēmuma plānotie ieņēmumi ir 381477 latī.

Visai parasta aritmētika — visi zaudējumi sastāda 75 procentus no šī gada ieņēmumiem. Un tā jau ir KATASTROFA. Simti tūkstošu latu nav tikai cipari uz papīra. Tā ir zaudēta nauda. Par šo situāciju «caurspīdīgā» dome visu laiku ir klusējusi un ne pušplēsta vārda nav minējusi mums, nodokļu maksātājiem un domes deputātu maižas devējiem.

Neviļus rodas jautājums, vai tiešām dome neko nav darījusi, lai tiktu skaidrībā ar apkuri un glābtu situāciju? Darīts ir sekojošais.

Pirmkārt, katru gadu bankās ņemti un garantēti kredīti kurināmā iegādei.

Otrkārt, dome piedzen (kā prot un var) parādus no nemaksātājiem.

Treškārt, 1998. gada februārī pieņemts lēmums par līguma slēgšanu biznesa plāna izstrādei finansējuma saņemšanai valsts investīciju programmu ietvaros, lai uzlabotu pilsētas siltuma saimniecību. Jūnija pēdējās domes sēdes laikā līgums amatpersonu neizdarības dēļ vēl nebija parakstīts. Tieši iecerētais kredīts bija par iemeslu faktam, ka no «Siltuma» beidzot tika saņemta uzņēmuma finansiālā stāvokļa analīze, jo to pieprasīja pārraudzības padome.

Ceturtkārt, izveidota domes komisija pašvaldības uzņēmuma «Siltums» darba izvērtēšanai.

Tas arī ir viss. Un ne vārda, ne nojausmas par to, kur ņemt līdzekļus, lai, kā iz-

sakās V.Ivanovs, reanimētu uzņēmumu «Siltums». Starp citu, domes apstiprinātā pilsētas 1998. gada budžeta ieņēmumu daļa ir 828814 latī, kas sīki un smalki sadalīta budžeta izdevumu daļās attiecīgajās pozīcijās.

Reanimācijai naudas nav. Nav arī aprēķinu par katras atsevišķās katlu mājas darbību. Nav skaidrs, kā un cik maksā iedzīvotāji parādus, kā notiek tekošie norēķini pilsētā kopumā un katrā dzīvojamajā masīvā atsevišķi. Domei nav skaidrs, kādu saimniecisko un ekonomisko efektu dos tā vai cita rīcība katlu mājās vai siltumtrasēs.

Nav skaidrs, kas atbildēs par finansu izlietojumu pašvaldības uzņēmumā «Siltums», jo domei nav līguma ar šo uzņēmumu. Ir vienīgi pašvaldības uzņēmuma «Siltums» statūti, kuros teikts, ka uzņēmuma darbības pamatmērķis ir uz līguma pamata nodrošināt dzīvojamās mājas un citus objektus apkures sezonas laikā ar siltumu un karsto ūdeni pēc grafika, kas saskaņots ar pašvaldību (statūtu 2.1. punkts). Bet statūtu 6.5. punkts uzsver, ja pašvaldības pasūtījums rada uzņēmumam zaudējumus, tie jāsedz no pilsētas budžeta. Lūk, kā! Visbeidzot, pilsētas budžets nav nekas cits kā mūsu pašu, naivo Preiļu iedzīvotāju, nodokļu un citu maksājumu naudiņa.

Arī kredītu ņemšanai drīz var pienākt gals, jo kas tad dos kredītus maksātnespējīgajai domei. Domei un tās priekšsēdim kā siltuma jautājumu speciālistam ir jāuzņemas atbildība par to, ka kredīti reiz arī jāatdod. Tāpēc paskaidrojiet, lūdzu, kas papildinās pilsētas kasi? Varbūt pēc gada zem pilsētas atklās zelta nogulas, un nauda plūdis strauēm?..

«Novadnieks» domā, ka pilsētniekus noteikti interesēs arī šādi skaitļi. 1995. gadā pašvaldības uzņēmuma «Siltums» darbinieku algām iztērēti (bez sociālā nodokļa) 48238 latī, 1996. gadā — 59733 latī, 1997. gadā — 62038 latī. Tajā pat laikā sociālais nodoklis no darbinieku algām nav maksāts. Pēc VID sniegtās informācijas šī gada 2. jūlijā sociālā nodokļa parāds kopā ar kavējuma naudu sasniedzis 29893 latus. (Domē šo informāciju «Novadnieks» saņemt nevarēja, jo ekonomiste L.Kivleniece šaubījās, vai šo «noslēpumu» vispār drīkst izpaust.)

Papētot «Siltuma» finansu un ražošanas uzdevuma izpildes analīzi, uzmanība jāvelta arī šādiem skaitļiem. Faktiskās vienas siltuma gigakalorijas izmaksas (ieskaitot karstā ūdens padēvi) 1995. gadā bija 17,35 latī, 1996. gadā — 21,78 latī, bet 1997. gadā 26,81 lats. Lai nebūtu lieku izdevumu, pērn deputāti nolēma — karstā ūdens pilsētā nebūs. Sak, gan jau kādu laiku cilvēciņi pakasisies. Kad apniks, paši sāks domāt, kā un kur nomazgāties.

Tiesa, nemazgājušies akurāt nedzīvojam. Toties karstā ūdens padēves sistēma pilsētā ir pagalam un uz visiem laikiem.

Vai domnieki var likt roku uz sirds un teikt, ka nav vainīgi šīs postažas radīšanā? Vai zina, par kādu naudu nākotnē atjaunos caurules, lai pa tām atkal burbuļotu karstais ūdens?

Pirms gada, uzsākot savu darbību, jaunā dome meklēja neizdarības un pārkāpumus iepriekšējo deputātu darbības laikā. Šo to jau atrada. Taču katrs preilietis atceras, ka toreiz karstais ūdens gan bija — ne katru dienu, bet bija. Toties tagad esam pie sasistas siles: pašvaldības uzņēmums «Siltums» jau faktiski ir bankrotējis, trūkst tikai oficiāla slēdziena; pilsētas domei siltumtrašu remontam un apkures sistēmas rekonstrukcijai naudas nav.

Tomēr domes priekšsēdētājs diskusijā apgalvoja, ka ziemā siltums pilsētnieku dzīvokļos būs. Ko par to domā pilsētnieki? Mēs visi esam tiesīgi prasīt vienpadsmit ievēlētājiem domes deputātiem, vai beidzot tomēr nav pienācis laiks priekšvēlēšanu solījumu parādīt darbos? Piebildīsim, ka trīs deputāti piedevām ir arī Preiļu domes darbinieki. Kāpēc neviens no viņiem nav uzdevis V.Ivanovam un A.Pizelim jautājumu pēc būtības: ja siltumu var ražot lētāk (to pierāda «Preiļu siers»), kāpēc dome to katru gadu tikai sadārdzina? Pienāks brīdis, kad būs jāsaņem atdot kredīti bankām. Bet ko atdos, naudas taču nav? Domes budžeta nepietiks, lai segtu iepriekšējos gados paņemto, tātad, tiks atņemti arī iekilātie pilsētas īpašumi.

Kā atklājās diskusijas gaitā, līdz 16. jūnijam par katastrofālo situāciju siltumapgādē domē vēl īpaši neuztraucās, domes priekšsēdētājs teicās, ka informēšot par to deputātus nākamajā sēdē. Tā notika 18. jūnijā, bet būtībā siltuma jautājumi netika izskatīti.

16. jūnijā notikušajā diskusijā piedalījās akciju sabiedrības «Preiļu siers» valdes priekšsēdētājs Jāzeps Šnepsts, pilsētas domes priekšsēdētājs Vladimirs Ivanovs, deputāti Aina Iljina un Ilmārs Meluškāns, pašvaldības uzņēmuma «Siltums» direktors Aivars Pīzelis un laikraksta «Novadnieks» redaktore Tamāra Elste.

Turpinājums 2. lpp.

Dziesmai atkal liela diena

Tautas svētki — ar gaismas simbolu

XXII Vispārējo latviešu Dziesmu svētku un XII deju svētku vizuālā dominānte ir gaisma, simbols — gaismas ritenis. Gara gaisma, gara spēks, Gaismas pils. Gaisma, ko izstaro tauta, vienojoties kopkorī. Arī mūsu rajona dziedātāju un dejotāju simti ir gaismas tautas vidū. Rajona skolotāju koris «Latgale», Aglonas bazilikas koris «Magnificat», Līvānu kultūras nama, Rudzētu pagasta kori. Dejojāji no Jersikas, Līciem, Preiļiem, Rušonas, Jaunaglonas, Zundāniem, Līvāniem, Rožupes.

Jau no iepriekšējās svētdienas Rīgā izjūtams mūsu tautas garīgums viskāpinātākajā pakāpē. Mūsu tautai un arī mūsu valstij nav lielāku svētku par Dziesmu svētkiem. Sabiedrības lielākā daļa tos gaida, tos izdzīvo, savus tuviniekus palaižot vai paši esot dalībnieku skaitā, vai esot skatītāju tūkstošos. Ko redzēt, dzirdēt un klausīties šajos — divdesmitā gadsimta un šīs tūkstošgades pēdējos, XXII Vispārējos dziesmu un XII deju svētkos ir ļoti daudz. Visa šī nedēļa pilna. Tautas lietišķās mākslas izstāde «Baltie darbi un izšuvumi» Latvijas Etnogrāfiskajā brīvdabas muzejā, tautas lietišķās mākslas izstāde sv. Pētera baznīcā, jauniešu kora koncerts «Mūzika cauri gadsimtiem», pūtēju orķestru, vecākās paaudzes deju kolektīvu, ārzemju deju grupu, tautas mūzikas, simfoniskās mūzikas un citi koncerti, latviešu tautastērpu skates fināls, un, protams, protams, paši galvenie momenti — divi deju svētku koncerti — «Cik stūrīšu, tik rakstiņu», divi deju svētku koncerti — «Solis laikā», svētku dalībnieku gājieni un Dziesmu svētku smaile, sirds un centrs — noslēguma koncerts rit, pulksten 19.00 Mežaparka Lielajā estrādē.

Tik piesātināta dziesmu un deju svētku dienasgrāmata vēl ne reizi nav bijusi. Pirmo reizi bez tradicionālā tautas deju koncerta programmas šiem Dziesmu svētkiem tika izstrādāta otra — mūsdienu tautas dejas koncertprogramma «Solis laikā» ar pamatdomu par latviskuma izpausmju atspoguļojumu pasaules laikā un telpā, filozofiski uzskatot, ka viss ir ceļš šajā pasaulē.

— Sajūta nav izstāstāma, —

par Dziesmu svētkiem teica rajona deju kolektīvu virsvadītāja **Silvija Kurtiņa**. Pirms

● Skatieties mūs koncertos, atvadās

● Preiļu deju kopa «Tālderī» tūlīt dosies uz Dziesmu svētkiem.

Vai mēs dziedam? Kas par jautājumu, dažs nodomās, mēs mostamies ar Ufo, bet aizmiegam ar «Nana», «Alise plus» dzied stundām un dienāktīm, aiz sienas pa labi dzied par saulīti un zaķīti, aiz sienas pa kreisi — par zvejnieci un jūmieku, kuri nekā nevar satikties, dziesma skan aiz letes, autobusā, frizētavā, mašīnā. Bet — vai — mēs — dziedam? Vecākas sieviņas svētdienās baznīcās nestāv klusēdamas, viņas ceļ savus no jaunības saglabātos altus un soprānus līdz kora balsim, vecākie vīri rātni pieducina. Vidējā paaudze stāv klusējot. Vidējās paaudzes vīri un sievietes pie svinību galda braši uzrauj pirmos divus pantņus par to, kā augu nakti pogo lakstīgala, vai kā zied zilās puķes meža malā. Puslīdz ciešami līdz beigām izdodas noturēt un aizvadīt dziesmu par rudzu vārpus ziedēšanu. Citām dziesmām pēc otrā panta vairs nav vārdu zinātāju. Vai arī, nav vienprātības par vārdiem, jo vienā pagastā to dzied tā, otrā citādi. Jau-

rajona deju kolektīvu un kora došanās uz Rīgu viņa tika lūgta uz nelielu interviju.

— **Lūdzu, vēlreiz nosauciet tos deju kolektīvus, kuri piedalās Dziesmu un deju svētkos.**

— Tie ir Jersikas pagasta (vada Anita Lukjanska), Preiļu Valsts ģimnāzijas (Ilze Broka), Turku pagasta Zundānu (Andris Usārs), Jaunaglonas lauksaimniecības skolas (Dina Staškeviča) jauniešu deju kolektīvi, Preiļu Valsts ģimnāzijas deju kopa «Gaida» (Gaida Ivanova), Rožupes pagasta vidējās paaudzes deju kolektīvs (Andris Usārs), Preiļu pilsētas deju kopa «Tālderī» (Silvija Kurtiņa), Līvānu kultūras nama jauniešu deju kopa «Silava» (Andris Usārs), Līvānu kultūras nama vidējās paaudzes deju kolektīvs (Anita Lukjanska), Preiļu pagasta Līču kultūras nama (Ilona Haritonova) un Rušonas pagasta vidējās paaudzes (Dina Staškeviča) deju kolektīvi.

— **Kādā noskaņojumā jūs un dejotāji dodaties uz Rīgu?**

— Tā sajūta, kad vienā solī, vienā ritmā deju tūkstošiem dejotāju, nav izstāstāma, tas ir grandiozi, to var tikai izjust. Šis neikdienišķais notikums nāk pa pieciem gadiem reizi, un tiklīdz beidzas vieni, mēs jau sākam gaidīt nākamos svētkus.

— **Kāds bija gatavošanās laiks?**

— Deju svētku koncerta «Cik stūrīšu, tik rakstiņu» lieluzvedumu veido Rīgas pilsētas un visu četru novadu pastāvīgi uzvedumi, vienlaicīgi parādot katra novada horeogrāfiskās un muzikālās īpatnības, kā arī sadzīves tradīciju atšķirības. Rīgas pilsēta gatavoja uzvedumu «Spēle, spēlmani...», novadu programmas raksturo to nosaukumi: «Vidzemes raksti» (bagātākos rakstus atrodam Vidzemē), «Nāc uz danci Kurzemē» (novada deju klāsts, apvienojot ar viņu un vēju ritmu), «Četri Zemgales plāceņi» («pumpērnieķi») ar jauniešu dejām, «melleņu plāceņi» ar Jelgavas tīrgus norisēm, «miežu plāceņi» ar alus dančiem un «svētku plāceņi» ar vasaras Saulgriežu motīviem). Mūsu novada programmai «Latgales deju spēles» cauri vijas puīšu un meitu attiecības, izdarības no kāzu norisēm.

— **Dejas, kuras tikai retais nebūs redzējis šo aizvadīto gadu laikā, jo deju kolektīvi tās mācījās, slūpēja, izmēģināja vietēja mēroga koncertos un tā tālāk, vai ne tā? Bieži tika dzirdēts viedoklis, ka dažas no tām, īpaši «Jezups» ir ļoti smagas. Kā tas nākas, ka Latgalei tikusi tik grūta programma?**

— Jā, šo deju apgūvē sviedru nācās liet ļoti daudz. Notika skates, pēc tam sava veida ģenerālmēģinājums — novada Dziesmu un deju svētki pērnajā pavasarī Viļānos. Bet ar tām smagajām dejām ir tā, ka rīdzinieki tās neizvēlas.

— **Kā notiek novada programmas sastādīšana?**

— Notiek deju konkurss, kurā tās piedāvā kolektīvu vadītājiem. Viņi vērtē katru deju ar punktiem, liek krustiņus, vai patik. Katram vadītājam arī tiek visvairāk iepatikušās dejas. Tā iznāk, ka sma-

nie? Labi, ja noauro līdz magnetofonā skanošajai ziņģei par omnibusu, kas dārzā iebruc kluss un izbrauc kā redīsus. Latvieši esot dziedoša tauta? Vai arī — kur palikusi dziedoša tauta? Vai tā jele kādreiz atdzims? Vienas ģimenes vienā skolā tikai atsevišķās klasēs ejoši bērni nevar nodziedāt nevienu dziesmu kopīgi, jo katram, lūk, māca pēc savādākas programmas.

Ja Dievs cilvēkam devis balsi runāšanai un dziedāšanai, tad viņš arī grib redzēt to lietojam. Kad mēs pēdējo reizi esam dziedājuši?

Varbūt mūsu tautai tā dzīvīte kā pa krūmiem tāpēc, ka esam tik paštaini? Mans siens mani gaida, mans putras katls, man zaftes vairāk kā kaimiņienei. Bērniņ, neēd, kad dziesmu dzied, atņem no mutes karoti un palaid deju dziesmai, mācīja Imants Ziedonis. Ir Dziesmas laiks. Vai dzirdat, — Rīgu piesalko tautastēpu klusais sanējums, Dziesma skan?

gās dejas vienmēr izvēlamies paši, jo gribas apgūt kaut ko augstākā pakāpē nekā iepriekšējiem svētkiem.

— **Mēs vēl nerunājām par otro programmu — «Solis laikā».**

— Ir liels prieks, ka divi kolektīvi: Preiļu Valsts ģimnāzijas deju kopa «Gaida» un Līvānu kultūras nama deju kopa «Silava» spēja apgūt ne tikai programmu «Cik soliņu, tik rakstiņu», bet arī otro programmu «Solis laikā». Pasaule attīstās, tai līdzī — mainās tradīcijas, izpratne par tautas deju, mūzika. Iezīmējas divas līnijas — tradicionālā tautas deja un mūsdienu tautas deja, kura ir kā mēģinājums sintezēt vienotā veselumā tautas tradīcijas, skatuves dejas valodas meklējumus un jaunās, izteiksmīgākas formas. Programmas «Solis laikā» atsevišķām daļām ir nosaukumi «Kad uguns bija dievs», «Es nemiršu šai zemē», «Veltījums», «Pie Dzintara jūras tie tikušies bij», «Atgriešanās». Tie, kas bija ieradusies uz Preiļu 70. gadadienai veltīto koncertu parka estrādē, jau redzēja daļu no «Gaidas» programmas.

— **Sagatavošanās Dziesmu svētkiem nozīmēja ne tikai repertuāra apgūšanu, bet tīri finansiālas vajadzības, arī tautas tērpus.**

— Esmu ļoti pateicīga visu līmeņu — rajona un vietējām pašvaldībām, kas iespēju robežās neliedza finansiālu palīdzību, lai rajona dejotāji varētu nokļūt uz dziesmu svētkiem. Bet, runājot par tautu tērpēm, Latgales novada tērpus nekad nevarēs salīdzināt ar košajiem, spilgtajiem Bārtas vai Nīcas tautas tērpēm, jo mūšējiem krāsas un rotājumi ir klusinātos toņos, taču tie tuvāki dabas, vasaras ziedu krāsām.

— **Kā rajona deju kolektīvu virsvadītājam jums tie ir jau trešie, ieskaitot skolu jaunatnes, Dziesmu svētki. Šajā laikā labi esat iepazinusi arī melnā darba veicējus — pašus kolektīvu vadītājus. Ko varat par viņiem pateikt?**

— Tikai labu. Viņi visi ir centīgi, daudz uzņemas. Visilgāk kolektīvus ir vadījusi Anita Lukjanska, savukārt pirmo gadu strādā Ilze Broka un Ilona Haritonova, bet ikviens ir darījis visu, lai šajās dienās mēs varētu būt lielajos deju svētkos. Protams, ir atšķirība strādāt ar pilsētas vai lauku kolektīvu. Pilsētniekiem vieglāk savākties uz mēģinājumu, viņi ir pašapzinīgāki, taisnākām mugurām, arī deju kolektīva vadītājam ir vieglāk izvēlēties dejotājus no kāda tūkstoša jauniešu. Lauku pagastā jāiztiek ar tiem, kas ir, vienmēr jāreķinās ar lauku darbiem, laika apstākļiem, toties neatsverama ir viņu labsirdība, centība, vēlēšanās visu izdarīt pēc iespējas labāk.

— **Ko jums novēlēt, dodoties uz Dziesmu un deju svētkiem?**

— Labu laiku. Jā, protams, svētki būs svētki arī lietū, tomēr visvairāk tie izdosies labā laikā.

— **Kori uzturēt ir grūti. Laiks ir nauda. Koristi ir noplēsušies un nosītušies darbos, —**

Šādas un tamlīdzīgas rezignētas frāzes citu aiz citas virknē Rudzātu pagasta padomes priekšsēdētājs Jānis Viļums, tomēr tā ir tikai kārtīga lauku vīra parūķšana. Rudzātu pagasta priekšsēdis ar paceltu galvu varēs iet rajona delegācijas rindā deju kolektīvu gājienā, jo

Rudzāti ir vienīgais pagasts mūsu rajonā, kuram ir koris, kas piedalās dziesmu svētkos. Šajā pusē laikam ir vairāk dziedoši ļaudis, jo Jānis Viļums, visu mūžu te dzīvojot, atceras, ka arī pirms gadiem četrdesmit šeit bijuši kori. Pēdējos vismaz piecpadsmit gadus ar kordziedāšanu vadīšanu nodarbojas vietējās vidusskolas dziedāšanas skolotājs Jāzeps Skutelis.

— **Tikai Jāzeps Skuteļa talants, apdāvinātība, neatlaidība ir tas dzinējs, kas mūspuses koristiem neļauj apsīkt, — stāsta Jānis Viļums.**

— **Laiks ir nauda arī mūsu ļaudīm. Nav tā kā agrāk, kad valsts darbu varēji likt pie malas un doties dziedāt, jo citi padarīs tavā vietā.**

Tagad pašam vien nepadarītais būs jāpagūst. Kad koris gatavojas kādam koncertam, vai skatei, tad taču dziedātāji mēģina vai katru vakaru. Un tagad pat, gandrīz uz nedēļu jāatliek darbi. Es zinu, ko tas nozīmē, jo mana sieva Valentīna un dēls Jānis arī dzied kori un brauc uz Rīgu. Man un otram dēlam Gatim, kurš arī dzied kori, bet pašlaik balss lūzuma dēļ paliek mājās, būs jāveic visi saimniecības darbi.

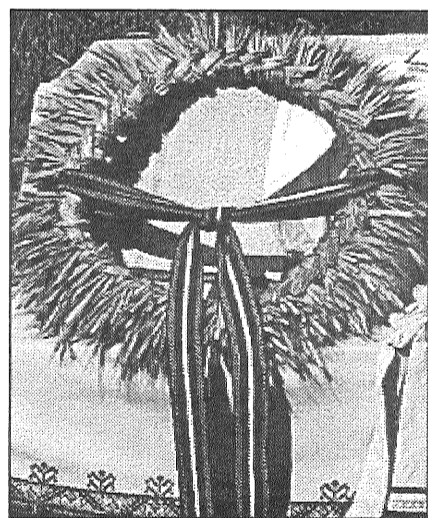
Taču tā ir tikai tāda izlikšanās. Īstenībā visi varianti izkombinēti, un pagasta saimnieks šajās dienās būs kopā ar saviem ļaudīm Rīgā, un Jāņa Viļuma skatījums uz svētkiem ir šāds:

— **Latviešiem Dziesmu svētki ir grandiozākie un skaistākie svētki. Par tiem lielāku nav. Esmu centies kā skatītājs būt visos Dziesmu svētkos.**

— **Kas ir tie ļaudis, kas dzied jūsu pagasta kori?**

— Kori galvenokārt balstās uz jauniešiem, tajā ir vairāki vidusskolas vecāko klašu skolēni. Bez tam skolas absolventi, kas dodas studēt, nesarauj saites ar savu kori, un, piemēram, Jānis Viļums, Aivars Ližbovskis uz mēģinājumiem ierodas no tālienes. Kori dzied veselām ģimenēm, teiksim, Veneranda Sprinģe ar meitu, Skaidrīte Brūvere ar vīru Jāni un dēlu Mārci, Skuteļu ģimene, Ēvalds Vaivods ar sievu Irīnu, kurai ir ļoti izkopta balss. Bet pateicība pienākas katram kora dziedātājam.

Rudzū vainags un karoga krāsas

Rudzū vārpū vainags kā savdabīgs šī gada Dziesmu svētku simbols — gaismas rats, josta — Latvijas Valsts karoga krāsās, bet gar malu — vijoliņu raksts, tāds noformējums svētku gājienā būs mūsu rajona dziedātāju un dejotāju simtu priekšgalā. Vainags tiks nolikts pie Brīvības pieminekļa. Vainaga višanai īpaši meklēti rudzi, kamēr ar dižām vārpām — 60 graudi vārpā — tie atrasti zemnieka Arkādija Višņevska laukos. Jostu audusi un vainagu pinusi Preiļu iedzīvotāja Vilhelmīne Petrova. Bez tam viņa ar pašgatavotajiem tautas tērpēm piedalās skatē un ir nokļuvusi līdz finālām.

Trešdien rītā uz Rīgu no Preiļiem devās rajona deju kolektīvi, kori. Līvānos autobusu kolonna papildinājās, un līdz pašai Rīgai tā brauca policijas mašīnu pavadībā.

L.Rancāne
J.Silicka foto

«Tomēr atnāc, kaut pēc gadiem atnāc...»

Pirms Vislatvijas dziesmu svētkiem sarīkotais novadnieku salidojums Līvānos pulcēja divdesmit bijušos līvāniešus, kuri ar izciliem darba panākumiem vairojuši slavu gan savai pilsētai, gan arī Latvijai tālu aiz mūsu zemes robežām. Akadēmiķis, profesors, mūziķis, pedagogs, mediķis, ministrs, tirdzniecības ostas prezidents — visas bijušās un esošās profesijas, kuru pārstāvji bija ieradusies uz savu dzimto pilsētu, grūti pat uzskaitīt. Lai gan šāda veida saiets Līvānos tika rīkots pirmoreiz, tomēr svētku organizatori savu darbu bija paveikuši godam.

Pasākuma ieskaņā Līvānu pilsētas domes priekšsēdētājs Visvaldis Gercāns atklāja amatnieku darbu izstādi kultūras namā, pēc kuras viesi Ineses Magdaļenokas vadībā devās ekskursijā pa pilsētu, apmeklējot arī veiksmīgākos pilsētas uzņēmumus un stikla fabrikas muzeju. Pēcpusdienā paredzētajā novadnieku pieņemšanā pilsētas domē raisījās nepiespiestas sarunas, novadnieki iepazīstināja ar sevi, savām spilgtākajām atmiņām par Līvānos pavadītajiem gadiem un kā piemiņas veltes saņēma «Līvānu stikla» vāzes. Pēc tikšanās domē Līvānu 1. vidusskolas direktore Maija Kručiņa viesiem parādīja gan skolu, gan arī videofilmas fragmentus par tās vēsturi. Katrs novadnieks saņēma pa grāmatiņai «Skola Dubnas un Daugavas krastos» un jauno līvāniešu dzejoļu izlasi. Dienas noslēgumā novadnieki mūzikas pavadībā devās gājienā uz «Ubagļi» Dubnas krastā, kur viņus sagaidīja pilsētas iedzīvotāji, ar dziesmām un dejām priecēja folkloras kopa «Ceiruleits», tautas deju ansamblis «Silava» un kapela «Jūlijs». Vakara gaitā tika iededzināts atmiņu ugunsgrūds, drāmas kolektīva aktieri nolasīja uz pasākumu neieradušos novadnieku apsveikuma telegrammas un ciemiņi ierakstīja savus novēlījumus pilsētas viesu grāmatā.

Sarīkojuma laikā «Novadnieka» korespondente vēlējās parunāt ar katru atbraukušo, taču tik piesātinātā pasākumā bija grūti atrast piemērotu brīdi intervijai. Tadēļ laikraksta lasītājiem piedāvājam tikai dažus sarunu atstāstus cerībā, ka nākamajā tikšanās reizē mums izdosies aprunāties arī ar tiem, ar kuriem šoreiz nepaspējām.

● Jolanta Tjarve-Zvanitāja.

«Tomēr atnāc, kaut pēc gadiem atnāc —

Kaut vai saule, kaut vai sniegos viss. Varbūt kādu gaišu, skaistu domu Šeit pirms gadiem esi atstājis»

— tā savu uzrunu novadniekiem pilsētas domē iesāka bijušā Līvānu pilsētas galvas mazmeita Jolanta Tjarve-Zvanitāja. Kavējoties bērnības atmiņās, viņa atcerējās Līvānos kā kļuvi un mierīgu mazpilsētu ar tradicionālajām ceturtdienas tirgus dienām, kad apkārtnē lauku iedzīvotāji pa pilsētas bruģi veda savu preci uz tirgu. Arī piektdienas bijušas īpašas, jo viņa drīkstējusi draudzēties ar iemīļoto pelēko zirņu pienu zupu. Atce-

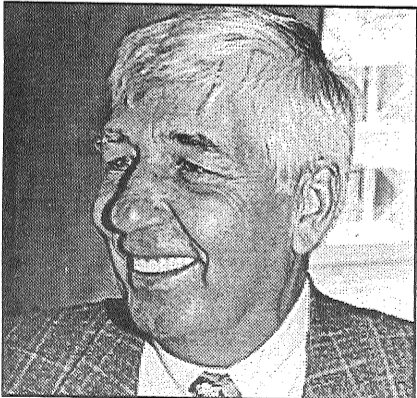
roties uz Sibīriju izvedamo ešelonu Līvānu stacijā, kur pēdējo reizi redzējusi savu tēvu, Jolantas kundzei acis sariešas asaras. Arī atmiņas par kara gadiem ir smagas. Viņa stāsta: «Kad skolā vācieši ierīkoja lazareti, skolotāji mūs nelielās grupiņās apmācīja savos dzīvokļos. Vēlāk iekārtojāmies kāda nogalināta ebreja mājā, kur cītīgi mācījāmies skolotāju uzdotu un paši kurinājām krāsnis. Tikai vēlāk, strādādama par skolotāju Rīgā, sapratu to pašizliedzību, ar kādu toreiz strādāja skolotāji.»

Vairums līvāniešu ar labu vārdu piemin talantīgos mediķus, kuri savulaik strādājuši Līvānu slimnīcā, bet tagad savu mājvietu atraduši Rīgā. Pāvels Laizāns, Rīgas pilsētas 7. klīniskās slimnīcas «Gaiļezers» ķirurģijas nodaļas vadītājs, savas mātes dzimtenē Līvānos ieradās no Daugavpils 1943. gadā. Pēc vidusskolas beigšanas studēja medicīnu un 21 gadu strādāja Līvānu slimnīcā par ķirurgu un ķirurģijas nodaļas vadītāju. Viņa atmiņā palikuši kara gadi, kad pilsēta tika nodedzināta, un kā tā atdzima no pelniem. Spilgti atceras rūpniecības ziedu laikus, kad Līvāni no pilsētiņas ar 2000 iedzīvotājiem izauga par 11 000 iedzīvotāju pilsētu. Taču viņa dzīvesbiedre Ilga Laizāne, tagadējā jaundzimušo nodaļas vadītāja «Gaiļezērā», arī pēc astoņpadsmit nostrādātajiem gadiem Līvānos tā arī neesot varējusi iedzīvoties. Savukārt «Gaiļezera» slimnīcas neiroloģijas nodaļas vadītājai Mārai Godļevskai ar Līvāniem saistoties vislabākās atmiņas. Ar prieku viņa atceras šeit pavadītos darba gadus un bijušos kolēģus uztver tikpat kā savus radniekus. Latgaliešu mentalitāte viņai, zemgalietei, ļoti patīkot un no līvāniešiem esot guvusi daudz — gan sirdij, gan prātam, gan dvēselei.

● Jānis Budže.

Kanādā dzīvojošais Jānis Budže Līvānos nodzīvojis tikai divus gadus. Pabeidzis sešklasīgo pamatskolu, iestājies lauksaimniecības skolā un līdz emigrācijai strādājis tēva saimniecībā. 1944. gadā devies bēgļu gaitās uz Vāciju un tālāk uz Kanādu. Tur viņš savu darbu mūžu pavadījis elektrisko spēkstaciju būvdarbos, strādājis arī pastā Toronto. Viņš uztur sakarus ar Līvānu 1. vidusskolu, kurai uzdāvinājis vairākas grāmatas no savas personīgās bibliotēkas.

● Juris Krivojs.

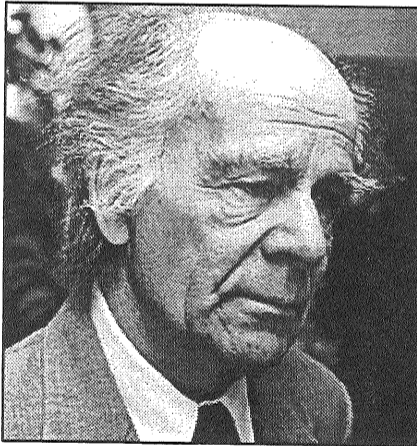
Ilggadējais Valsts akciju sabiedrības «Rīgas tirdzniecības osta» prezidents Juris Krivojs ne vien labprāt ciemojas savā dzimtajā pusē, bet ir sniedzis materiālu atbalstu skolai. Dzimis Rīgā, bet kara ga-

dos deviņu mēnešu vecumā atvests uz Līvāniem un palicis vectēva mājās līdz pat skolas beigšanai. Izmācījies par jūrnīku, savas dzīves lielāko daļu pavadījis ārzemēs. Tomēr, kā viņš pats saka, tagad viņu «velk» atpakaļ uz bērnības vietām. Spilgti atceras smagos pēckara gadus, kad Līvānos notika izrēķināšanās ar mežabrāļiem. Nogalināto liķi ilgi mētājās pilsētas ielu malās, uz skolu nācās iet pa pašu ielas vidū. «Man toreiz bija kādi deviņi gadi un es atceros, kā mēs aprakām ar smiltīm un akmeņiem mirušo rokas un kājas, kuras rēgojās no pavirši aizbērtajiem kapiem pļaviņā. Taču ir saglabājušās arī patīkamākas atmiņas.»

● Juris Vaivods.

Juris Vaivods, Dailes teātra muzikālās daļas vadītājs, Līvānos uzsācis savas mūzikas gaitas, mācoties Līvānu bērnu mūzikas skolā. Pašlaik viņš vada muzikālo dzīvi Dailes teātrī un gada laikā ir labi sagatavojis Līvānu jaukto kori Dziesmu svētkiem, piedalījies arī pilsētas 70 gadu jubilejas pasākumā par godu noorganizētajā «Līvānu brāļu» koncertā.

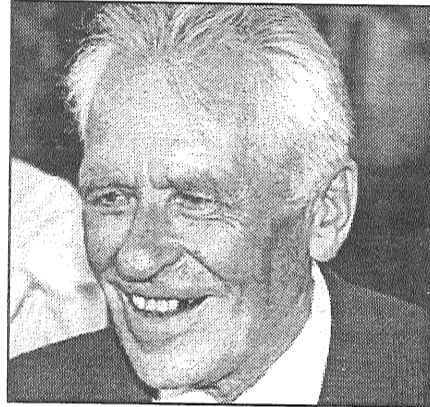
● Augusts Milts.

Augusta Milta vārdu ar cieņu daudzina tie, kas mācījušies Latvijas Universitātē un klausījušies viņa lasītās lekcijas saskarsmē un ētikā gan pirms divdesmit gadiem, gan arī tagad. Jau vairākus gadus viņš piedalās Zinātņu akadēmijas rīkotajās ekspedīcijās, pētot cilvēku dzīvesstāstus un papildinot kolekciju Nacionālajai mutvārdu vēsturei. Izstrādā standartu vadlīnijas ētikā un veido mācību līdzekli ētikas priekšmeta apguvei skolā, kā arī strādā pie profesionālās ētikas kodeksa izveides Saicimas deputātiem un valsts ierēdņiem.

Augusts Milts uzskata, ka nav jaukākas vietas par Līvāniem divu upju krastos, ar iemīļoto peldvietu Līvānu ezerā. Kā spilgtāko bērnības piedzīvojumu viņš atceras ledus iešanu un pavasara plūdus Daugavā.

● Pāvels Laizāns, Ilga Laizāne, Māra Godļevska.

● Voldemārs Markots.

Bijušajam komunālās saimniecības ministram Voldemāram Markotam visinteresantākie likās skolas gadi. Bērnību pavadījis smagajos pēckara apstākļos daudz bērnu ģimenē Silavās, savas tiesības bijis spiests aizstāvēt vesela gada garumā, kad līvānieši lauku bērnus pēc skolas sagaidījuši ar akmeņiem un rungām, iesaistot viņus nopietnās ielu cīņās. Taču jautrākās atmiņas esot par kādu skolotāju, kurš centies pierādīt savas sportista dotības. Viņš skriešanas sacensībās attīstījis tik lielu ātrumu, ka, inercēs vadīts, pagrieziena iedrāzies krūmos.

● Pēteris Vilcāns.

Žurnālists Pēteris Vilcāns pilsētas domei uzdāvināja Līvānu valsts sešklasīgās pamatskolas absolventu atmiņu apkopojumu un pētījumu par Līvānu pilsētas vēsturi laikposmā no 1930. līdz 1956. gadam. Visspilgtāk viņa atmiņā saglabājies kāds Jāņu vakars, kad vienpadsmit pušķotās laivās studentu vidū braucis pa Daugavu no Līvāniem līdz Trepēi. Kā dramatiskāko notikumu Pēteris Vilcāns piemin pilsētas degšanu kara laikā un tilta uzspridzināšanu tieši aiz muguras. Bet ar saviem pedagogiem viņš lepojas — tie bijuši drosmīgi, gudri un labestīgi ļaudis.

Aizvadīta skaista un labām emocijām bagāta diena. Tas nekas, ka Līvānos nemaz tik bieži nepulcējas tādas personas kā šoreiz, jo tādi cilvēki ir arī tepat, mums līdzās. Gribas piekrist pasākuma laikā bieži atkārtotajiem novadnieku izteikumiem: labi, ka Līvānu pilsētas domē strādā tik gaiši, radoši un enerģiski cilvēki. Šis pašvaldības vadītāju var apskaut daudzi viņa kolēģi — arī «Novadnieka» vadība pārliecinājās, ka Visvaldis Gercāns ir istajā vietā — kopā ar savējiem, līvāniešiem, daloties ar tiem viņu raizēs un panākumos. Tas ļauj cerēt, ka arī Līvānos «saullēkts ir tuvu».

M.Dziesma
J.Magdaļenoka un J.Silicka foto

4. jūlijs — ebreju tautas genocīda piemiņas diena

Esam noklusējuši to, ko vajadzēja pieminēt

Pirms pāris dienām «Novadnieka» redakcija saņēma kādas gados vecākas (kā viņa pati uzsvēra) Preiļu iedzīvotājas vēstuli. Tiesa, rakstītāja nevēlējās atklāt savu uzvārdu, bet viņas domas ir vērtas, lai tās darītu zināmas laikraksta lasītājiem.

«Cienījamie laikraksta «Novadnieks» redakcijas darbinieki!

Vispirms atvainojos, ka uzdrošinos jūs traucēt ar šīm rakstu rindām. Šogad mēs svinam Preiļiem nozīmīgu jubileju. Tas viss jau būtu ļoti labi, pasākumi notiek pēc programmas, daudz par jubileju runāts saietos. Bet...

Mīlie cilvēki, jūs esat noklusējuši to, ko vajadzēja pieminēt. Visi esat gados vēl jauni un visu patiesību nemaz nevarat zināt. Bet mēs, vecākās paaudzes ļaudis labi atceramies, ka 20. un 30. gados Preiļi bija židu miests. Es šo vārdu neuzskatu par kādu lamu vārdu, jo toreiz arī tā sauca, un nevienš neteica, ka tas ir slikti. Katrai tautībai ir savs apzīmējums. Manis pēc var būt arī ebreji.

Tad nu tajos laikos Preiļos dzīvoja gan bagātas, gan nabadzīgākas, bet ar latviešu un krievu ģimenēm draudzīgas ebreju ģimenes. Viņi tirgojās ar dažādām precēm, Preiļu iedzīvotāji tur labprāt iepirkās. Arī apkārtejo pagastu ļaudis brauca šurp no laukiem. Savām kundēm tirgoņi pat deva precī uz parāda — uzticējās.

Tad pienāca tā šausmu gada vasara, kad visi ebreji sāka staigāt ar uzzīmētu zvaigzni uz muguras. Citi zīmēja paši, vēl citi lūdza, lai kāds kaimiņš uzzīmē, jo nemaz nedrīkstēja iziet no mājas bez šīs zīmes.

Sākās valodas, ka viņus it kā kaut kur sūtīs vai šaus. Tā arī notika, bija viena asiņu pirts. Vakarā sadzina sinagogā (šī māja vēl tagad ir Preiļos) un no rīta pa Daugavpils

● Grupa ebreju iedzīvotāju Preiļos trīsdesmitajos gados. Gandrīz visi no tiem tika nošauti. Vēstures un lietišķās mākslas muzejam fotogrāfiju dāvinājusi Marija Rukmane, dzimusi Kaca.

ielu dzina uz nošaušanu. To darbiņu veica visi mūsu pašu pilsētas cilvēki, gan latvieši, gan krievu tautības vietējie aizsargi. Komandieri arī bija pašu cilvēki, tāpat šāvēju netrūka. Tur nebija neviena vācieša. Ko jūs domājat, skrēja šaut židu mantas dēļ. To uzreiz vezumiem veda prom siena ratos katrs uz savām mājām. Uz Preiļiem tika atvesti arī apkārtejo pagastos dzīvojošie židi, jo katrā bija vismaz piecas vai sešas ģimenes.

Manai mātei kādas gados vecākas ebrejietes toreiz bija teikušas, mīļā, tagad mūsu asinīs peldēs latvieši, bet pienāks diena, kad viņi mūsu asinīs noslīks.

Jā, šī diena nepagāja garām mūsu neatkarīgajai tautai — sākās izvešanas uz Sibīriju. Ko šodien, pilsētas centrā pie baznīcas uzceltā pieminekļa priekšā stāvot,

domā šie cilvēki? Starp tiem stāvētajiem jaunā darba veicēju nav, tikai viņu pēcteči.

Par kādiem grēkiem ebrejiem bija uzlikta šī asiņu pirts, neviens nezina teikt. Bet mūsu latviešu tautai gan ir kāre uz cita mantu. Esmu latviete, un uzskatu, ka no svešas mantas bagāts nekļūsi. Bet četrdesmitajos un piecdesmitajos gados Preiļos mājas par salauptu uzcēla ne viens vien vietējais.

Tāda ir pilsētas un to Preiļu iedzīvotāju vēsture, kuru atdusas vietas nemaz nav kam sakopt. Viņu nav starp dzīvajiem, nav neviena, kas paprasa mantojumu atpakaļ — pilsētas domei par to vajadzētu padomāt.

Protams, bērni neatbild par tēvu grēkiem. Bet dzīve ir dzīve, un vēsturi nevar izmainīt.

Ar cieņu gados vecāka preiliete»

Konference par pašvaldību reformu

Uz starptautisko konferenci «Pašvaldību reformas problēmas un Eiropas integrācijas process», kura notika no 11. līdz 12. jūnijam Jūrmalā, bija uzaicināti trīs pārstāvji no mūsu rajona — Preiļu pilsētas domes priekšsēdētājs Vladimirs Ivanovs, rajona attīstības plānošanas nodaļas vadītājs Pēteris Romanovs un Līvānu pilsētas domes priekšsēdētājs Visvaldis Gercāns, kurš pārstāvēja:

Pašvaldību reformas pieredze un problēmas Eiropā

— Konferenci organizēja Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas Pašvaldību lietu pārvalde kopā ar Dānijas Iekšlietu ministriju, kuras pārraudzībā ir pašvaldības Dānijā. Šo ministriju starpā ir noslēgts ilgtermiņa sadarbības līgums. Uz konferenci bija uzaicināti aptuveni 100 pašvaldību pārstāvji no dažādām Latvijas pašvaldībām, Eiropas Padomes ekspertu, kā arī viesi no Igaunijas, Lietuvas, Grieķijas, Ungārijas un Dānijas. Lietuvas, Igaunijas un Grieķijas pārstāvji dalījās pieredzē par pašvaldību reformu savās valstīs. Par vietējo un reģionālo pašvaldību struktūru kvalifikāciju attiecībā uz Eiropas integrācijas procesu runāja Eiropas komisijas locekļi, kā arī ciemiņi no Ungārijas un Dānijas. Uzklāusot šo valstu pašvaldību sabiedrisko organizāciju un valsts struktūru pārstāvju ziņojumus, kļuva skaidrs, ka visskārtotākā sistēma šai jomā ir Dānijā, taču ne Grieķijā, ne Ungārijā pašvaldību struktūra vēl nav tāda, lai to atzītu par pilnīgi demokrātisku. Piemēram, Ungārijā re-

ģionālā līmeņa pašvaldību vispār nav, ir tikai attīstības plānošanas reģioni, bet oficiāls statuss piešķirts tikai pirmā līmeņa jeb vietējām pašvaldībām. Ungāri paši atzina, ka, kandidējot uz Eiropas Savienību, šis jautājums viņiem vistuvākajā laikā jāatrisina. Grieķijā, savukārt, notiek visai aktīvs pašvaldību reformas process. Šai valstī ir pieņemts attiecīgs likums par 1000 pašvaldību izveidošanu esošo gandrīz 6000 vietā. Reforma Grieķijā notiks aptuveni piecu gadu laikā un katrai mazajai pašvaldībai jau ir izveidots vietējā novada centrs. Latvijā šajā ziņā būs lielas problēmas. Ja vēlamais iedzīvotāju skaits jaunveidojamās pašvaldībās ir 4000 iedzīvotāju, tad daudziem rajoniem, tai skaitā arī Preiļu rajonam, nav skaidrs, kādā veidā pašvaldībām būtu jāapvienojas. Vairāku valstu pārstāvji par vienu no galvenajiem apvienošanās iemesliem minēja apstākli, ka vietējās pašvaldības ir mazas un nabadzīgas, un nespēj sniegt iedzīvotājiem nepieciešamos pakalpojumus.

Administratīvi — teritoriālās reformas problēmas Latvijā

Ar šīm problēmām klātesošos iepazīstināja pašvaldību, Pagastu apvienības, Pilsētu savienības pārstāvji, kā arī pārstāvis no Valsts pārvaldes un pašvaldību komisijas un Pašvaldību lietu pārstāvis. Par šiem jautājumiem runāju arī es. Uzstāšanās laikā pievērsu uzmanību tam, ka Likumā par pašvaldībām pašvaldība tiek definēta kā valsts vietējā pārvalde, kurai jāpilda valsts uzdotās funkcijas. Taču tās galvenais uzdevums ir garantēt saviem iedzīvotājiem pakalpojumu — vispārējās

vidējās izglītības sniegšanu, kultūras attīstību, aizbildnību, teritorijas labiekārtošanu, komunālos pakalpojumus un citu, kā tas ir pārējā demokrātiskajā pasaulē. Uzskatu, ka akcents būtu jāliek uz saikni ar iedzīvotājiem, nevis uz saikni ar centrālo varu, tādēļ pašvaldība būtu definējama kā iedzīvotāju pašpārvalde.

Arī administratīvi teritoriālās reformas gaita nav līdz galam pārdomāta. Pašlaik ir izveidojušas divas viedokļu grupas — ekspertu viedoklis un sabiedrības viedoklis. Informācijas trūkuma dēļ sabiedrībā ir radusies visai negatīva nostāja pret veicamo reformu. Latvijā ir pabeigti trīs pašvaldību apvienošanās izpētes projekti — Elejā un apkārtejo pašvaldībās, Rūjienā un Dagdā, taču sabiedrība par tiem nav pietiekoši informēta. Daudziem pašvaldību vadītājiem, tai skaitā arī man, nav skaidrs, kāds tad būs šis nākamās pašvaldības modelis un kā viņš darbosies. Lauku iedzīvotājus visvairāk uztrauc tas, kā viņi pēc pagastu apvienošanās varēs nokļūt līdz pagastmājai. Lai arī likumprojektā norādīts, ka šie attālumi nedrīkst palielināties, nav saprotams, kā šī iedzīvotāju vajadzība tiks reāli apmierināta.

Apspriežot administratīvi — teritoriālās reformas problēmas Latvijā, vairāki runātāji konstatēja, ka tā nav pietiekami sagatavota, un reformas procesā pašlaik ir iestājies atslābuma periods.

Konferences otrajā dienā latvieši, lietuvieši un igauņi stāstīja par valsts reģionālā iedalījuma problēmām, bet Eiropas Padomes eksperti ziņoja par Baltijas un citu valstu vietējo pašvaldību sistēmu atbilstību EP Vietējo pašvaldību hartai.

M.Dziesma

Tradīciju turpinot

Jau apritējuši vairāki gadi, kopš 1994. gadā gleznainās Dubnas krastā atdzimusi mazā Arendoles (agrākā Amuļu) pamatskola. 6. jūnijs šeit atnāca ar skaistiem tikšanās brīžiem bijušajiem skolotājiem un skolēniem neatkarīgi no skolas beigšanas laika, ar saucieni «Vai atceries, vai pazīsti?»

Skatoties uz Arendoli gan no laika, gan no attāluma, gribas teikt, ka šis nelielais Latgales stūrītis ir sevišķi bagāts ar garīgām vērtībām, kuras nevar iznīcināt nekādu režīmu maiņas.

Starp absolventiem varēja satikt literatūrzinātnieci, Latvijas Zinātņu akadēmijas akadēmiķi Janīnu Kursīti, literāti Ilonu Salceviču, kura glabā un izplata tēva — dzejnieka, literatūras kritiķa Jura Pabērza (šogad aprit 80 gadu jubileja) darbus.

Ar dziļu cieņu klātesošie godināja viņšaulē aizgājušās docentes Antoņinas Reķēnas (dzimusi Jurgelāne) piemiņu. 70 gadu jubilārs, daudzu grāmatu autors ir Latvijas Universitātes docētājs Jānis Vaikulis.

No mazās skoliņas absolventiem daudzi savā laikā mēroja ceļu uz Latvijas Lauksaimniecības akadēmiju un smēlās lauksaimniecības gudrības. Tehnisko fakultāti beiguši L.Ivbule, R.Aliks, I.Stašulāns, A.Stašulāns, A.Šalkovskis, V.Rokjāns un raksta autore, bet citas fakultātes — V.Lazdāns, S.Vaidere, I.Ancāne, B.Pudāne, T.Pabērza un citi. Starp jubilāriem (60 gadi) arī raksta autore.

Darba pienākumu dēļ nebija ieradies valsts vēstnieks Somijā Alberts Sarkanis, taču atsūtījis apsveikumu, kurā teikts: «...Bet brīnumi nenotiks. Mazām tautām kā Dieva svētība tie reti gadās. Vienam otru atbalstot, savas mājas, savā novada un savas valsts rītdiena jāveido mums visiem pašiem, gan pastāvot, lai to virza godprātīgi un zinoši cilvēki. Jo brīnumi nenotiks...»

Salidojuma viesus iepriecināja dziedošās māsas Teivānes — Bronislava un viņas vīrs Aleksandrs Daņileviči, mediķe Veneranda Lietaviete, muzikoloģe Janīna Biriņa. Mīļus vārdus skolai vēltīja Aivars Bramanis, Zemessardzes 5. Zemgales brigādes mācību darba priekšnieks ar kundzi Vēsmu (Meņģeles pamatskolas mācību pārzine).

Simpātiskā ģimene — Artūrs Vaiders («Dienas» sporta komentētājs) un Inese (jēlgavniece), premjerministra padomniece, sniedza daudz interesantu ideju.

Jaukā pēcpusdiena paliks atmiņās arī ar dzirkstošo prieku, ko dāvāja folkloras ansamblis «Dzeipurs» mūzikas skolotāja Andreja Vingra pavadībā, kā arī slavenās trompetistu paaudžu pārstāvis Vitolds Rubins, Špoģu mūzikas skolas audzēkņi Jānis un Māris Malnači.

Visam pa vidu ir pašvaldība, jutām šarmantās Rožkalnu pagasta priekšsēdētājas Astrīdas Spuriņas nemitīgo gādību par skolu, par cilvēkiem, par mums, atbraucējiem.

Bijām priecīgi par mūsu skolotāju — Konstances un Fabiana Aliku, Ernās Rasnaces, mūsu Annas un Zentas Znotiņu klātbūtni.

Visu mūsu vārdā sirsnīgs paldies skolas direktoram Jānim Lazdānam, bijušajai skolotājai Veronikai Kokinai, skolotājām Norai Kokinai, Olgai Smagarei, Aleksandrai Masļakovai.

Īpaša pateicība par novada vēsturisko apzināšanu, par entuziasmu, mūs kopā saucot, bibliotekārei Marijai Salcēvičiai.

Mūsu ģimene (vīrs LLU docents Jānis Čukurs), atbalstot prezidenta Kārļa Ulmaņa «Draudzīgo aicinājumu», dāvina bibliotēkai grāmatas. Esmu apkojojusi atmiņas par skolu, tās veltu jaunajai maiņai.

Aicinu arī citus un citu skolu absolventus, — kopsim un veidosim atmiņu takas, tās vedīs uz nākotni, uz novada attīstību.

Lai Arendoles skolotājiem pietiek pacietības, sirds siltuma, dāsnuma, audzinot mūsu maiņu — mazos skolnieciņus.

Antoņina Čukure,
LLU Tehniskās fakultātes docente,
1952. gada absolvente

Pirmdiena, 6. jūlijs

LATVIJAS TV I
7.00 Rīta bums.
8.30 Debesu rasa. 63. sērija.
9.20 Durvis un Apolito zemi. 2. raidījums.
17.30 Tumsas puķe. 5. sērija.
18.00 Ziņas.
18.10 Programma bērniem.
18.35 «Dzīvīte» dārzā.
18.55 Hameleonu rotaļas. 840. sērija.
19.25 Krustpunkti.
19.55 Tas esi tu pats!
20.05 Zebra.
20.30 Panorāma.
21.05 Čikāgas cerība. 40. sērija.
22.00 Dzīvīte, dzīvīte...
22.40 Kā bankā.
23.00 Ziņas.
23.10 Valmieras rokfestiāls.

LATVIJAS TV II
17.45 Mans būs mans.
17.55 Debesu rasa. 63. sērija.
18.45 Problēma stopkadrā.
19.00 Nedēļa novados.
19.30 Leļļu namiņš.

19.45 Ziņas.
20.00 LTS ziņas.
20.30 Panorāma.
21.00 Personīgi pazīstams.
21.30 Alise.
22.00 Ziņas.
22.15 Laiks O2.
22.45 Konkurents.
23.15 Mebiusa ceļš.

LNT
7.00 Picca TV.
8.00 Vaina. 4. sērija.
8.50 Falkonkresta. 122. sērija.
9.40 PSI faktors. 22. sērija.
10.30 Kaujas lauki. 2. daļa.
11.30 Ticīgo uzvaras balss.
14.00 6. jautājums.
15.00 Zvaigžņu stunda.
15.55 LNT ziņas.
16.00 Multfilma.
16.30 Latvijas mūzikas stunda.
16.55 LNT ziņas.
17.00 Mazpilsēta. 14. sērija.
17.55 LNT ziņas.
18.00 Pazudusi pilsēta 2. 10. sērija.
18.30 Galva. Pils. Sēta.

18.55 LNT ziņas.
19.00 Falkonkresta. 123. sērija.
20.00 LNT ziņas.
20.30 Jā, ministr! 10. sērija.
20.55 LNT ziņas.
21.00 Okškeris. M. f.
22.00 Emulators 2. 14. sērija.
22.30 Unibankas lietišķās ziņas.
22.35 Emulators 2. Filmas turpinājums.
23.05 Garāža.
23.25 Rozes vārdā. Mākslas filma.

KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV
5.00 Labrīt!
8.00 Ziņas.
8.15 Liktenīgais mantojums. Seriāls.
9.00 Brīnumu lauks.
10.00 Veselība.
10.30 Uzmini melodiju!
11.00 Ziņas.
11.15 Kopā!
12.00 Brīvprātīgie. M. f.
14.00 Ziņas.
14.20 Multfilma.
14.45 Maratons 15.

15.05 Zvaigžņu stunda.
15.40 Zelta Rozes ala. Seriāls.
16.10 Līdz 16 un...
16.30 Apkārt pasaulei.
17.00 Ziņas.
17.20 Liktenīgais mantojums. Seriāls.
18.05 Sastrēgumstunda.
18.30 Uzmini melodiju!
19.00 Mēs.
19.45 Labu nakti, mazuļi!
20.00 Laiks.
20.40 Kalnietis.
21.50 Sieviešu stāsti.
22.20 Bez pieraksta. Mākslas filma.
23.55 Ziņas.

KRIEVIJAS TV
6.00 Multfilma.
6.15 Mosties!
6.30 Vēstis.
7.00 Dežūmodaļa.
7.15 Preces nosūtām pa pastu.
7.20 Receptes.
7.30 Nauda.
7.45 Multfilma.
8.05 Pareizticīgo kalendārs.

8.10 Mana ģimene.
9.05 Santabarbara.
10.00 Vēstis.
10.30 Umass Ots un Pāvēls Burē.
11.25 Mūžīgais aicinājums. Mākslas filma.
1. sērija.
12.30 Uzmanības centrā.
13.00 Vēstis.
13.30 Inženiera Garina krahs. Mākslas filma 1. sērija.
14.40 Multfilma.
15.00 Tornis.
15.30 Pirmie skūpsti. Seriāls.
16.00 Vēstis.
16.30 Izveidojiet mani skaistu!
17.00 Krustvārdu mikla.
17.25 Pēterburgas policijas okškeris. Mākslas filma.
19.00 Vēstis.
19.25 Tuvāk par...
19.45 Santabarbara.
20.45 Čerija — 2000. M. f.
22.35 Vēstis.
22.55 Cerīņu migla.
23.35 Dežūmodaļa.
23.50 Autošovs.

Otrdiena, 7. jūlijs

LATVIJAS TV I
7.00 Rīta bums.
8.30 Debesu rasa. 64. sērija.
9.20 Tas esi tu pats!
9.25 Krustpunkti.
17.30 Tumsas puķe. 6. sērija.
18.00 Ziņas.
18.10 Pie Oto.
18.25 Multfilma.
18.35 Programma pusaudžiem.
18.55 Hameleonu rotaļas. 841. sērija.
19.25 Skats no malas.
20.00 Precējies. Ir bērni. 78. sērija.
20.30 Panorāma.
21.05 Vecie labie gabali.
21.35 Čūkas stunda. M. f.
23.00 Ziņas.
23.10 Čūkas stunda. Filmas turpinājums.

LATVIJAS TV II
17.40 «Labā vēsts» ar Riku Renneru.
18.10 Debesu rasa. 64. sērija.
19.00 Nedēļa novados.

19.30 Leļļu namiņš.
19.45 Ziņas.
20.00 LTS ziņas.
20.15 Vācijas spogulis.
20.30 Panorāma.
21.00 100% sporta apskats.
21.35 Bruža bumba.
21.50 Pasaules meistarsacīkstes futbolā. AC-D1. Pusfināls. Pārtraukumā ap 22.45 Ziņas.
23.50 Autosporta programma nr. 1.

LNT
7.00 Picca TV.
8.00 Vaina. 5. sērija.
8.50 Falkonkresta. 123. sērija.
9.40 Ģimene. 11. sērija.
10.30 Makgaivers. 22. sērija.
11.20 Ticīgo uzvaras balss.
14.00 6. jautājums.
15.00 Zvaigžņu stunda.
15.55 LNT ziņas.
16.00 Multfilma.
16.30 Latvijas mūzikas stunda.
16.55 LNT ziņas.
17.00 Mazpilsēta. 15. sērija.
18.00 Multfilma.

18.30 Rin Tin Tins. 7. sērija.
18.55 LNT ziņas.
19.00 Falkonkresta. 124. sērija.
20.00 LNT ziņas.
20.30 Trakā savrupmāja. Seriāls.
20.55 LNT ziņas.
21.00 Tā pati dziesma. M. f.
22.30 Unibankas lietišķās ziņas.
22.35 Tā pati dziesma. Filmas turpinājums.
23.00 Stop! AIDS!
23.15 Netīrie ieroči. M. f.

KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV
5.00 Labrīt!
8.00 Ziņas.
8.15 Liktenīgais mantojums. Seriāls.
9.00 Mēs.
9.45 Smieklu panorāma.
10.20 Mājas bibliotēka.
10.30 Uzmini melodiju!
11.00 Ziņas.
11.15 Kopā!
12.00 Karaliskā strēlnieka Šarpa piedzīvojumi. M. f.
13.15 Sudraba bumba.

14.00 Ziņas.
14.20 Multfilma.
14.55 Laimīgs gadījums.
15.40 Zelta Rozes ala. Seriāls.
16.10 Līdz 16 un...
16.30 Apkārt pasaulei.
17.00 Ziņas.
17.20 Liktenīgais mantojums.
18.05 Sastrēgumstunda.
18.30 Uzmini melodiju!
19.00 Tēma.
19.45 Labu nakti, mazuļi!
20.00 Laiks.
20.40 Atbraucēja. M. f.
22.40 Viltvārzi. Seriāls.
23.15 Ziņas.
23.25 Zāle pie mājas.

KRIEVIJAS TV
6.00 Multfilma.
6.15 Mosties!
6.30 Vēstis.
7.00 Dežūmodaļa.
7.15 Preces nosūtām pa pastu.
7.20 «Strong» piedāvā...
7.30 Nauda.
7.45 Multfilma.

8.05 Pareizticīgo kalendārs.
8.10 Dialogi par dzīvniekiem.
9.05 Santabarbara.
10.00 Vēstis.
10.30 K-2 piedāvā...
13.00 Vēstis.
13.30 Inženiera Garina krahs. 2. sērija.
14.40 Multfilma.
15.00 Tornis.
15.30 Pirmie skūpsti. Seriāls.
16.00 Vēstis.
16.30 Krievijas ceļos.
16.45 Milestība no pirmā acu skatiena.
17.15 Svešie radi. M. f.
19.00 Vēstis.
19.25 Tuvāk par...
19.45 Santabarbara.
20.45 Pēterburgas noslēpumu atrisinājums.
21.50 Pasaules meistarsacīkstes futbolā. Pusfināls spēle. Pārtraukumā — Vēstis.
24.00 Dežūmodaļa.
0.15 Karstais desmitnieks.

Trešdiena, 8. jūlijs

LATVIJAS TV I
7.00 Rīta bums.
8.30 Debesu rasa. 65. sērija.
9.20 Skats no malas.
17.30 Tumsas puķe. 7. sērija.
18.00 Ziņas.
18.10 Programma bērniem.
18.30 Es esmu Tu.
18.55 Hameleonu rotaļas. 842. sērija.
19.25 Hanzas laiks.
20.00 Precējies. Ir bērni. 79. sērija.
20.30 Panorāma.
21.05 Laimes spēle.
21.50 Millennium. 12. sērija.
22.40 Jaunie faili.
23.00 Ziņas.
23.10 Siena šķūnis.

LATVIJAS TV II
18.10 Debesu rasa. 65. sērija.
19.00 Nedēļa novados.
19.30 Leļļu namiņš.
19.45 Ziņas.
20.00 LTS ziņas.
20.30 Panorāma.
21.00 Glābiet bērņus!
21.30 Invalīds sabiedrībā.
21.50 Pasaules meistarsacīkstes

futbolā. B-D — D2. Pusfināls. Pārtraukumā ap 22.45 Ziņas.

LNT
7.00 Picca TV.
8.00 Vaina. 6. sērija.
8.50 Falkonkresta. 124. sērija.
9.40 Teksasas reindžers. 50. sērija.
10.30 Visu vai neko! 3. sērija.
11.20 Ticīgo uzvaras balss.
14.00 6. jautājums.
15.00 Zvaigžņu stunda.
15.55 LNT ziņas.
16.00 Multfilma.
16.30 Latvijas mūzikas stunda.
16.55 LNT ziņas.
17.00 Mazpilsēta. 16. sērija.
17.55 LNT ziņas.
18.00 Multfilma.
18.25 Ģimenes bilde.
18.55 LNT ziņas.
19.00 Falkonkresta. 125. sērija.
20.00 LNT ziņas.
20.30 Trakā savrupmāja. Seriāls.
20.55 LNT ziņas.
21.00 Žandarms un marsieši. Mākslas filma.
22.30 Unibankas lietišķās ziņas.

22.35 Žandarms un marsieši. Filmas turpinājums.
22.50 Alus tūre.
23.05 Neiespējamā misija. 35. sērija.
24.00 Baltais un melnais krāsās. Mākslas filma.

KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV
5.00 Labrīt!
8.00 Ziņas.
8.15 Liktenīgais mantojums. 9.00 Tēma.
9.50 Dzīvnieku pasaulē.
10.25 Sieviešu stāsti.
11.00 Ziņas.
11.15 Kopā!
12.00 Karaliskā strēlnieka Šarpa piedzīvojumi. Seriāls.
13.15 Sudraba bumba.
14.00 Ziņas.
14.20 Multfilma.
14.45 Jaukā kompānija.
15.10 Džungļu aicinājums.
15.40 Zelta Rozes ala. Seriāls.
16.10 Līdz 16 un...
16.30 Apkārt pasaulei.
17.00 Ziņas.
17.15 Liktenīgais mantojums.

18.05 Sastrēgumstunda.
18.30 Zelta drudzis.
19.10 Cilvēks un likums.
19.45 Labu nakti, mazuļi!
20.00 Laiks.
20.40 Svešās jubilejas.
21.50 Pasaules meistarsacīkstes futbolā. Pusfināls spēle. Pārtraukumā — 22.50 Ziņas.

0.10 Parīzes spēles. Dienagrāmata.

KRIEVIJAS TV
6.00 Multfilma.
6.15 Mosties!
6.30 Vēstis.
7.00 Dežūmodaļa.
7.15 Preces nosūtām pa pastu.
7.20 «Strong» piedāvā...
7.30 Nauda.
7.45 Multfilma.
8.05 Pareizticīgo kalendārs.
8.10 Pilsētiņa.
8.35 Podijs.
9.05 Santabarbara.
10.00 Vēstis.

10.30 Pēterburgas noslēpumu atrisinājums. TV filma.
11.25 Mūžīgais aicinājums. M. f. 2. sērija.
12.40 Jūsu iemīļotās melodijas.
13.00 Vēstis.
13.30 Inženiera Garina krahs. 3. sērija.
14.40 Multfilma.
15.00 Tornis.
15.30 Pirmie skūpsti. Seriāls.
16.00 Vēstis.
16.30 Ēna un Rīta. D. f.
17.05 Krustvārdu mikla.
17.30 Zobārsta dēkās. M. f.
19.00 Vēstis.
19.25 Tuvāk par...
19.45 Santabarbara.
20.45 Pēterburgas noslēpumu atrisinājums. Seriāls.
21.45 Agata Kristi. Puario. 9. sērija.
22.45 Vēstis.
23.05 Dežūmodaļa.
23.20 Dzīvā kolekcija.

Programmu pārdrūkšana tikai ar LTV, LNT, KST, VVTRK atļauju.

TV Miljons

Sestdiena, 4. jūlijs

9.00 Raidījumu programma.
9.05 Ziņas.
9.10 Preses apskats (kr. val.).
9.15 Multfilmas.
9.35 TVM viesis. V. Markovičs.
9.55 Preses paskats (latv. val.).
10.05 Karno iela. 28. sērija.
10.30 Reklāma.
10.35 Horoskopi (kr. val.).
10.45 Tvaiks.
11.15 Horoskopi (latv. val.).
11.25 Reklāma.
11.30 un 20.40 Raidījumu programma.
20.45 Ziņas.
20.50 Reklāma.
20.55 Multfilmas.
21.15 TVM viesis R. Maculevičs.
21.35 Karno iela. 29. sērija.
22.00 Muzikāla situācija.
22.30 Reklāma.
22.35 Mūzika.
23.05 Raidījumu programma.

Svētdiena, 5. jūlijs

9.00 Raidījumu programma.
9.05 Ziņas.
9.10 Reklāma.
9.15 Multfilmas.
9.35 TVM viesis. R. Maculevičs.
9.55 Karno iela. 29. sērija.
10.20 Muzikāla situācija.
10.50 Reklāma.
10.55 Mūzika.
11.25 un 20.40 Raidījumu programma.
20.45 Multfilmas.
21.30 Zvērests. (Indija) M. f. 2. sērija.
22.55 Mūzika.

Trešdiena, 8. jūlijs

20.40 Raidījumu programma.
20.45 Ziņas.
20.50 Preses apskats (kr. val.).
20.55 Multfilmas.

Ceturtdiena, 9. jūlijs

21.15 TVM viesis. Džerijs Smits.
21.35 Karno iela. 30. sērija.
22.00 Protokols.
22.10 Saprast.
22.40 Preses apskats (latv. val.).
22.50 Reklāma.
22.55 Mūzika.
23.10 Raidījumu programma rītdienai.

7.20 Raidījumu programma.
7.25 Ziņas.
7.30 Preses apskats (kr. val.).
7.35 Multfilmas.
7.55 TVM viesis. Džerijs Smits.
8.15 Karno iela. 30. sērija.
8.40 Protokols.
8.50 Saprast.
9.20 Preses apskats (latv. val.).
9.30 Reklāma.
9.35 Mūzika.

VID informācija

Muitas nodokļu maksājumi fiziskām personām, iebrucot Latvijas Republikā un saņemot pasta sūtījumus

Fiziskām personām, iebrucot Latvijas Republikā un ievēdot preces, jāmaksā ievēdmuita divkārsā apmērā, pievienotās vērtības nodoklis un dabas resursu nodoklis:

1. Ievēdamo preču kopējā muiņas vērtība vienai personai pārsniedz Ls 300.
2. Viena persona ievē vairāk kā 3 vienāda nosaukuma preces vai, neierobežojot vienādo vienību skaitu, to kopējā muiņas vērtība pārsniedz Ls 15.
3. Vienas personas ievēdamo pārtikas produktu kopējā muiņas vērtība pārsniedz Ls 15.
4. Viena fiziska persona ievē alkoholiskos dzērienus vairāk par 11 vai vairāk kā vienu oriģināliepakojumu (līdz 3 l).
5. Viena fiziska persona ievē tabakas izstrādājumus:
 - ◆ vairāk kā 200 cigaretes,
 - ◆ vairāk kā 20 cigārus,
 - ◆ vairāk kā 200 g tabakas.

Par alkoholiskajiem dzērieniem un tabakas izstrādājumiem, ja tie tiek ievesti vairāk par no-

teikto daudzumu, jāmaksā arī akcizes nodoklis. Fiziskām personām, saņemot pasta sūtījumus, jāmaksā ievēdmuita divkārsā apmērā, pievienotās vērtības nodoklis un dabas resursu nodoklis, ja:

- ◆ viena sūtījuma kopējā vērtība pārsniedz Ls 50,
- ◆ viena nosaukuma preču skaits ir lielāks par 3 vienībām vai to kopējā muiņas vērtība pārsniedz Ls 15 (ar neierobežotu vienādo vienību skaitu).

Par precēm, kuras Latvijas Republikā tiek ievestas ar nolūku tās pārdod, neatkarīgi no preču muiņas vērtības jāmaksā ievēdmuita, pievienotās vērtības nodoklis un dabas resursu nodoklis.

Apliecinājums par veiktajiem maksājumiem muiņā ir deklarācija par ievestajām precēm uz robežas, kā arī deklarācijai pievienotie čeki vai kvīti.

Preču mērvienības tiek noteiktas saskaņā ar preču aprakstīšanas un kodēšanas sistēmu un kombinēto nomenklatūru.

